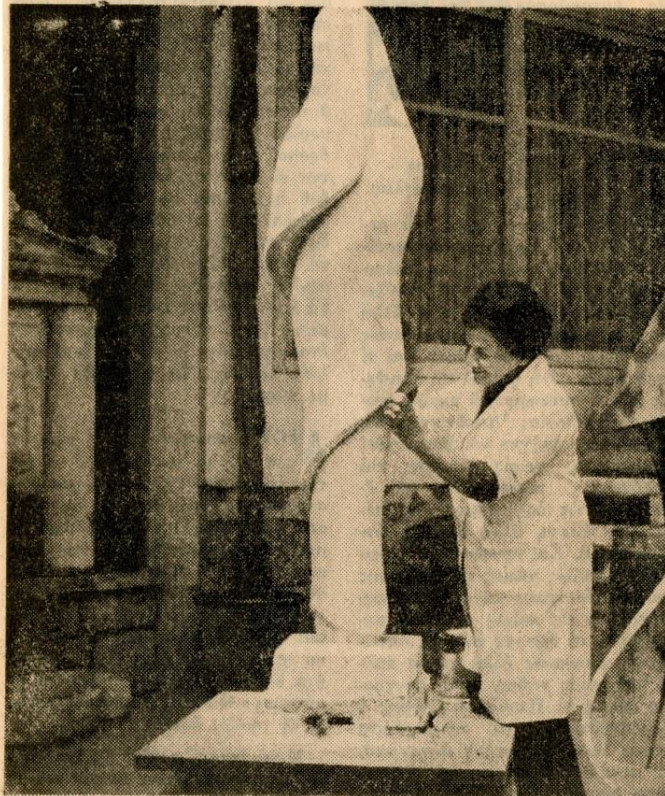

Κό

Εϊδικό 2σέλιδο

Ή Φρόσω Μενεγάκη — Εύθυμιάδη στο εργαστήριό της.

Μιά γυναίκα στην 'Ακαδημία;

ΠΡΩΤΗ φορά στην ιστορία της 'Ακαδημίας 'Αθηνών μιά γυναίκα θέτει υποψηφιότητα για 'Ακαδημαϊκός, ή γνωστή γλύπτρια Φρόσω Μενεγάκη - Εύθυμιάδη, που διεκδικεί τήν έδρα της γλυπτικής μετά τόν θάνατο του Β. Φαληρέα.

■ Ή Φρόσω Μενεγάκη — Εύθυμιάδη γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη.

■ Σπούδασε τήν τέχνη της τερακότας στην Κρατική Σχολή Εφηρμοσμένων Τεχνών της Βιέννης με τόν καθηγητή Ρόμπερτ Όμπαϊγκερ. 'Αργότερα στο Παρίσι γλυπτική στο εργαστήρι του καθηγητή Μαρσέλ Ζυμόν.

■ Έκανε τήν πρώτη άτομική της έκθεση τό 1947 στο Μπουένος 'Αϊρες.

■ Έκανε επίσης άτομικές εκθέσεις στο Λονδίνο, στην 'Αθήνα, στο Κάιρο.

■ Πήρε μέρος σε διεθνείς ομαδικές: Μπιανάλε Καΐρου, Καννών (βραβείο), Σάν Πάολο (βραβείο), 'Αλεξάνδρεια.

■ Έπίσης στην Παγκόσμια έκθεση Γλυπτικής της Νέας 'Υρκης, στο Σαλόνι Νέας Γλυπτικής στο Παρίσι και πολλές άλλες.

■ Τό 1973 πήρε τό βραβείο της 'Ακαδημίας 'Αθηνών για ολόκληρο τό έργο της.

■ Ή Φρόσω Μενεγάκη σχολιάζει τήν «τολμηρή» της απόφαση: «Από χρόνια οι φίλοι και οι γνωστοί μου με πιέζουν να υποβάλω υποψηφιότητα. Όλοι μου

έλεγον "πρέπει επιτέλους να μπει και μιά γυναίκα στην 'Ακαδημία". Φέτος τό αποφάσισα».

■ Πριν από μερικά χρόνια, χαρακτηρίζοντας τό έργο της, έγραψε γι' αυτήν ο 'Ακαδημαϊκός Σπύρος Μελάς: «Έργα κεραμικής, μιάς τέχνης που φούντωσε σχεδόν παντού από τη νεολιθική περίοδο και πέρα — όμως στη μινωική Κρήτη και μετά στην 'Ελλάδα έγινε μεγάλη Τέχνη για να μάς δώσει τό πλήθος αγαματάκια των νεκροπόλεων της Τανάγρας, σε θαυμαστές μικρογραφίες. Μ' αυτό τό είδος συγγενεύει κάπως ή έργασια της Εύθυμιάδη. Τά γυναικεία γυνά που έχει μεταφέρει ή Εύθυμιάδη στην κεραμική μικρογραφία θά τιμούσαν και σε μεγάλο σχήμα στη σύγχρονη ελληνική σμίλη».

■ Υποψήφιοι ακόμα για τήν έδρα της γλυπτικής είναι οι καλλιτέχνες: Παππός, Περαντινός, Τηλιακός. Έπίσης αναφέρθηκε ή γλύπτρια Κουτσούκου — Χαλεπά, αλλά δέν επιβεβαιώθηκε.

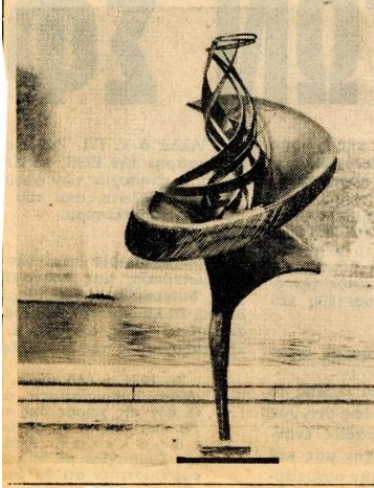
■ Ή έκλογή του νέου 'Ακαδημαϊκού θά γίνει σε τρεις μήνες.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΚΟΣΜΟΣ 29.5.80

«Θά βοηθήσω τούς καλλιτέχνες ἂν ἐκλεγῶ ἀκαδημαϊκός»

Η ΦΡΟΣΩ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ — ΜΕΝΕΓΑΚΗ, Η ΜΟΝΗ
ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΔΡΑ ΤΗΣ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ

Ἡ «Μπαλλarina»
τῆς Φρόσως
Εὐθυμιάδου
— Μενεγάκη
φιλοτεκνημένη
ἀπο σφουρίλατο
ὄρειοχαλκο.

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν θά ἀνοίξη τίς πύλες τῆς σέ μιὰ γυναίκα; Εἶναι ἓνα ἐρώτημα πού ἔχει τεθῆ καί παλαιότερα, ἀλλά δέ δόθηκε ἀμέσῃ ἀπάντησις ποτέ.

Σήμερα καλεῖται ἡ ὀλομέλεια τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν νά ἀποφασίσῃ ἂν θά περιλάβῃ στοὺς κόλπους τῆς μιᾶ Ἑλληνίδα γλύπτρια, τὴν Φρόσω Εὐθυμιάδου — Μενεγάκη, πού χτύπησε τὴν πύραυλὸν καί ἐφῆσσε στὰ ἐπιμελεῖσκά τοῦ ἀγῶνος διεκδικώντας ἕτσι μιὰ θέσι ἀνάμεσα στους ἀθανάτους. Ἐχει μάλιστα προταθῆ, δεύτερῃ κατὰ σειράν, μὲ πρῶτο τὸν Γ. Παππά καί τρίτο τὸν Ν. Περαντινὸ γιὰ τὴν καθ' ἑμῆς τῆς ἔδρας γλυπτικῆς πού κατέχει ὁ Βάσος Φαλλῆς. Ἀραγε ἡ κ. Εὐθυμιάδου — Μενεγάκη θά σπάσῃ τὸ φράγμα τῆς ἀνοικτικῆς πού κυριαρχεῖ στὴν Ἀκαδημία ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της καί θά καταφέρει νά καταλάβῃ τὸν ἐπίσημο τίτλο πού διεκδικῆσαν ἐλάχιστες Ἑλληνίδες, ἀλλὰ δὲν κέρδισε καμμιά, μὲ ἐξαιρέσι δέδοται τὴν Ἄλκη Θυλὸ πού εἶχε ἐκλεγῆ πρόεδρος μέλος τῆς, ἀφ' οὗ πρῶτα εἶχε διαθέσει ὅλη τῆς τῆς τῆς περιουσία στὸ Ἴδρυμα «Οὐράνη» πού λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἡ Φρόσω Εὐθυμιάδου — Μενεγάκη κατασκευνημένη ἀπὸ τὴν ἐνθουσιώδη υποδοχὴ πού ἐκάναν στὸ γεγονός τῆς υποψηφιότητός της οἱ ἀλλοὶ συναδελφοὶ τῆς, μὰς εἶπε, πὼς ἂν θελήσῃ ὁ Θεὸς καί μὴ πᾶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας στοὺς κόλπους τῆς, θά προσπαθῆ νά χρησιμοποιήσῃ ὅλες τίς δυνατότητες πού ἔχει τὸ Ἴδρυμα γιὰ τὴν βοήθεια τῶν καλλιτεχνῶν καί τὴν προαγωγὴ τῆς τέχνης.

«Οἱ γλύπτες στὸν τόπο μας — τῶρες — εἶναι οἱ ἐπιχωροὶ συγγενεῖς πού δουλεύουσι σκληρὰ γιὰ νά ὑποτάξουν τὴν πέτρα, τὸ μάρμαρο, τὸ σίδηρο, τὸ χαλκὸ καί δὲν ἀπολαμβάνουσι οὔτε τῆς ἐλαχίστης θηκῆς ἢ ὑλικῆς ἐνισχύσεως».

Ἡ κ. Μενεγάκη θεωρεῖται μιὰ ἀπὸ τίς λίγες Ἑλληνίδες γλύπτριες πού κατάφεραν νά δεῖσουν ἀρμονικὰ τὰ παραδοσιακὰ καί τὰ σύγχρονα στοιχεῖα τέχνης. Ξεκίνησε τὴν καριέρα της ἀκολουθώντας τὴν χιὰριτάν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων πηλοπλαστῶν.

«Ἀπὸ τὰ πρῶτα σχολικὰ χρόνια μου, λέει ἡ ἴδια, ἀγάπησα τίς Ταναγραῖδες καί τὴν ἀγγειοπλαστικὴ τῆς Μινωϊκῆς Κρήτης καί ἀποφάσισα, μὲ τὴν νεανικὴ δύναμι καί αἰσιοδοξία πού εἶχα, νά συμβάλω στὴν ἀνάστασι τῆς πανάρχαιας καί λησμονημένης αὐτῆς τέχνης».

Ἔτσι, ἔπεισε τὸν πατέρα της νά τὴν ἀπελθῆ, γιὰ σπουδὲς στὴν Βιέννη. Ἀποφοίτισε ἀπὸ τὴν Κρατικὴ Σχολὴ Ἐπιμορφωμένων Τεχνῶν μὲ ἀρίστα καί γύρισε στὴν Ἑλλάδα γιὰ νά περπατήσῃ καί νά ἐρευνῆ σπιθαμὴ πρὸς σπιθαμὴ τοὺς τόπους πού δημιουργήσανε τὰ κεραμικὰ τους οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες: στὴν Κρήτη, στὴν Τανάγρα, στὴν Κόρινθο καί στὴν Αἴγινα.

Γιὰ τὰ «Ζῶα τῶν Ἀγδων» ἀλλὰ καί γιὰ ἄλλα ἔργα τῆς τῆς ἰδίας περιόδου, ὁ Σπύρος Μελᾶς, ἔγραψε:

«Ἡ Εὐθυμιάδου ἔμεινε σέ μιὰ θαυμαστὴ ἰσορροπία. Δὲν ἐσχημάτισε τὰ «ζῶα» τῆς μὲ ὑπερβολικὸ στυλίζαρισμα. Κάτω ἀπὸ τὴν ἰδεατὴ μορφή πού τοὺς ἔδωσε, πάλαιτι πρῶτα, ζωντανὴ ἢ πραγματικότητά».

Τὸ ἐπόμενο δῆμα τῆς γλύπτρις ἦταν τὰ γυναίκεια γυμνά, οἱ χορευτικὲς φιγούρες καί οἱ πρωτομέγ του Κασταντζάκη, τοῦ Μυριβιλλῆ, τοῦ Πικιώνη, τοῦ Σπύρου Μελᾶ καί ἄλλων προσωπικοτήτων τῆς ἐποχῆς.

Ἡ γοητεία τοῦ νά δαμάζῃς τὰ ἀνέκφραστα φύλλα ἢ τίς βέργες μετάλλου — θά πῆ ἡ γλύπτρια ἀργότερα — τὸ νά τοὺς δίνῃς ζωὴ μὲ τὸ σφουρηλάτημα καί μὲ τὴ φλόγα, τὸ νά μπορέσῃς νά δώσῃς στὰ ἔργα σου ἐλσφορὰ, κίνησι καί πέταγμα, δίχως νά ἐξαστάσῃς ἀπὸ ἐνδιάμεσα ὑλικά, εἶναι αὐτὸ πού μ' ἔκανε ν' ἀντικαταστήσω τὴν τερασκότα».

Ἐπισκέφθηκε μουσεῖα πανευρωπαϊκὰ καί ἄλλους χώρους τέχνης γιὰ νά μελετήσῃ ἀπὸ κοντὰ τὰ σύγχρονα ἐπιτεύγματα τῆς γλυπτικῆς.

«Οἱ φάσεις τῆς ἀνοικτικῆς τῆς πειρίας», λέει ὁ Γ. Μ. Παναγιωτόπουλος, «εἶναι τρεῖς: ἀναπαύσασαι, σχηματοποίησι, ἀφάρσι. Ἡ ἀφάρσι ὕστερα ἀπὸ τὴν σχηματοποίησι, ἔρχεται ν' ἀποκαλύψῃ τὴν ὕψι τοῦ κόσμου τῆς Εὐθυμιάδου. Ἄν προσέξωμε τὴν «Γυναῖκα τοῦ Λότ» θά μύσσομε μὲ ποῖόν τρόπο καί μὲ ποῖον δύναμι προχωρεῖ πρὸς τὴν πλήρη ἀφάρσι».

Ἔργα τῆς ἔργου παρουσιασθῆ

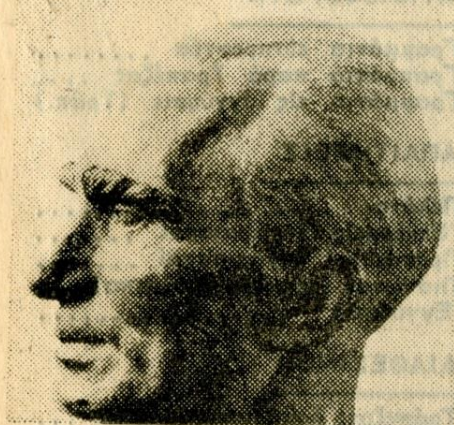
Ελευθέρος Κόσμος, 29/5/1980

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

28.5.80

Υποψήφια για τήν Ακαδημία

Μιά γυναίκα στο κατώφλι της Ακαδημίας μας. Για πρώτη φορά στην καλλιτεχνική και πνευματική ζωή του τόπου. Με την αυριανή της συνεδρίαση η Ακαδημία Αθηνών θ' αποφασίσει, τελικά, αν θ' ανοίξει τις πύλες της σε μιάν εκπρόσωπο του γυναικείου φύλου, που έχει φτάσει ως εκεί με τό σπαθί της. Ή καλύτερα με τή σμίλη της. Το ειρηνικό αυτό όπλο, που χειρίζεται τόσα χρόνια τώρα η θαυμά-

Ο Ν. Καζαντζάκης. Τετρακότα της Φρόσως Μενεγάκη.

σια γλύπτρια Φρόσω Ευθυμιάδη-Μενεγάκη. Ανάμεσα στους άλλους εκλεκτούς υποψήφιους, που έχουν προκριθεί για τήν ακαδημαϊκή έδρα, η διεθνώς γνωστή καλλιτέχνις, έχει πολλές πιθανότητες να είναι τό πρώτο θηλυκό μέλος της ανώτατης πνευματικής ηγεσίας της χώρας μας. Ίσως η φετινή χρονιά, που ευνόησε μιάν άλλη γυναίκα προσωπικότητα, τή συγγραφέα Μαργαρίτα Γιουρσενάρ — τήν πρώτη γυναίκα ακαδημαϊκό της Γαλλίας — αποτελέσει και στή δική μας ιστορία σταθμό με τήν εκλογή της «...προικισμένης με βαθύτατη γυναικεία χάρη, μοντέρνας με όλη τή σημασία της λέξεως, κι όμως που ανταποκρίνεται σ' ένα αίσθημα αρχαϊκής τρυφερότητας...» Φρόσως Μενεγάκη, όπως έχουν γράψει οι κριτικοί τού έργου της.

ΤΗΛΕΦΟΣ